

Ovanlig järnåldersboplats nära Uppåkra undersöks i vår

En nästan 2000 år gammal boplats från yngre romersk järnålder–vendeltid ska undersökas arkeologiskt i Knästorp i Skåne. Flera vackra dräktsmycken, ett ovanligt beslag i form av en galt, keramik och en unik hjälmpatris har tidigare hittats i det unika området.

– Boplatsen ligger nära offerplatsen Gullåkra mosse och den kända centralplatsen Uppåkra så det är otroligt spännande, säger Adam Bolander på Arkeologerna vid Statens historiska museer.

Områdets placering i landskapet gör det högintressant, bara cirka två kilometer bort ligger Uppåkra som genererat fantastiska fynd och var en centralplats under järnåldern med en maktelit. Boplatsen avgränsas i söder av Gullåkra mosse och de rester av gårdar och hus man hittat skiljs åt av ett korsande vattendrag. Fynd av hushållsavfall som keramikskärvor och djurben samt spår av flera ugnar pekar på att man ägnat sig åt storskalig matlagning inne på området. Kanske var det inför så kallade gillen som hållits på en närbelägen storgård. Gillen var en sorts fester och viktiga sociala händelser under järnåldern, då det bjöds på mat och dryck i överflöd.

Under den första utredningen hittade arkeologerna förutom flera metallföremål, bland annat vackra dräktsmycken men även lansnitar.

– Det var ett ganska stort material med vapendetaljer som sticker ut lite grann från den vanliga bilden av hur det brukar se ut på järnåldersboplatser. Vi tror att vi har en storgård med huvudsaklig datering till folkvandringstid och vendeltid. Troligen har området bestått av ett antal gårdar som varit underlydande storgården där den lokale ledaren hållit till, kanske med ett väpnat följe, säger arkeologen Adam Bolander och tillägger:

– Vi är i ett landskap med lång kontinuitet. Vår boplats är samtida med maktcentrumet i Uppåkra som kontrollerar det mesta i området.

Till de mer ovanliga metallföremålen hör ett litet vapenbeslag i form av en galt. Ett annat speciellt föremål är en så kallad hjälmbleckspatris, en typ av ornerad stämpel, som användes att hamra in ett motiv i tunn plåt. Denna består av ett motiv med vad som ser ut som en figur med horn och hjälm och som höjer handen.

Figurblecken dekorerade vendeltida prakthjälmar och att hitta patriser av detta slag är extremt ovanligt. Prakthjälmar från 600-talet har bland annat hittats i Sutton Hoo i England och i Valsgärde i Gamla Uppsala.

– Det är en spännande aspekt att vi ser så många spår av metallhantverk, både gjutning och smide. Inte minst hjälmbleckspatrisen tyder på att man har framställt ganska avancerade och högkvalitativa föremål. Patrisen är fragmenterad och man har gjort åverkan på den i efterhand, någon har föreslagit att hantverkaren kanske testade verktyg på den efter att den tjänat sitt syfte, säger Adam Bolander.

De arkeologiska undersökningarna pågår under våren och görs eftersom Trafikverket ska utföra arbeten längs väg 108.

Kontaktpersoner:

Adam Bolander, Arkeologerna 010-480 82 56, 072-128 42 56
adam.bolander@arkeologerna.com

Presskontakt: Ninna Bengtsson 010-480 80 76, 076-128 40 76 eller Henrik Pihl
010-480 81 20, 076-128 41 20, email: henrik.pihl@arkeologerna.com

För fler pressbilder se: <https://flic.kr/s/aHBqjAzygf>

Mer info om projektet: <https://arkeologerna.com/uppdrag/knastorp/>

